

ת"פ (קריות) 40094-03-24 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 40094-03-24 מדינת ישראל נ'
פלוני(עציר)

בפני כב' השופט יוסי טורס , סגן הנשיאה

בעניין: מדינת ישראל
נגד
פלוני
המאשימה
הנאשם

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית בעבירת הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז- 1977 (להלן - חוק העונשין); איומים (ריבוי עבירות), לפי סעיף 192 לחוק העונשין; וניסיון תקיפה סתם, לפי סעיף 379 + 25 לחוק העונשין.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום התגורר הנאשם בבית אמו (להלן - המתלוננת). ביום 9.3.24 נתגלע ויכוח בין השניים וזאת על רקע סירובה של האם לצאת עמו לטיול מחוץ לבית. הנאשם גידף את המתלוננת במילים "טפי שרמוטה", ירק לכיוונה אך לא פגע בה וחזר לחדרו כשהוא שר "אהובה הזונה אהובה השרמוטה". בהמשך היום, בעוד המתלוננת הייתה בתחנת במשטרה על מנת להגיש תלונה נגד הנאשם בשל מעשיו שפורטו לעיל, התקשר אליה הנאשם ואיים עליה באומרו "יש לי חברים מהכלא שיסגרו איתך חשבון ויטפלו בך". בהמשך, הגיעו שוטרים לבית האם על מנת לקחת את הנאשם לתחנה המשטרה והוא איים עליהם בפגיעה במתלוננת באומרו "זה הסוף שלה...אמא שלי עשתה טעות חייה". כשהובא לניידת המשטרה, בעוד אזוק בידיים, התנגד הנאשם למעצרו ופגע עם ידו בכתפו הימנית של אחד השוטרים ובידו של שוטר נוסף והתנגד להשלמת האיזוק.

חוות דעת פסיכיאטרית

3. טרם המענה לכתב האישום הפניתי את הנאשם לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית ולאחריה ביקשתי חוות דעת מטעם וועדת האבחון לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית),

עמוד 1

תשכ"ט-1969. מטעמים של צנעת הפרט לא ארחיב בדברים ואסקור להלן את עיקרי חוות הדעת.

4. **חוות דעת פסיכיאטרית** - הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית שנים רבות עם אבחנות של סכיזופרניה בלתי ספציפית. בעברו מספר אשפוזים שלאחריהם לא הקפיד על טיפול סדיר. נמצא כי הנאשם מתקשה בהבנת סיטואציות חברתיות וקיימת אבחנה אפשרית של הפרעה על רקע הספקטרום האוטיסטי שלא אובחנה בזמן. לגופו של עניין צוין כי הנאשם כשיר לעמוד לדין ואינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי אך נדרשת הפנייה למערך התואם את מצבו. כן צוין הצורך בהפרדה מלאה בינו לבין אמו.

5. **חוות דעת וועדת האבחון** - גם כאן לא ארחיב בדברים ובתמצית ייאמר כי במשך השנים שולב הנאשם במסגרות חינוכיות רגילות ללא אבחנה של עיכוב התפתחותי. הנאשם שירת בצבא באופן חלקי ולאחר ששוחרר על רקע נפשי התקשה להשתלב בלימודים אקדמיים על אף ניסיונותיו. אף ניסיונות לשלבו בשיקום דרך "סל שיקום" לא צלחו בשל היעדר שיתוף פעולה. כיום מקבל הנאשם קצבת נכות באמצעות גורם אחראי וזאת לאחר שנוצל כספית בעבר. באבחון מורחב נמצא כי הוא מתפקד בתחום הקוגניטיבי ברמה ממוצעת, ללא הנמכה וללא מוגבלות שכלית התפתחותית וכי הוא אינו עונה לקריטריונים התואמים לאוטיזם. ממצאים זהים קבעה גם וועדת האבחון ונקבע כי הוא כשיר לעמוד לדין.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

6. אמו של הנאשם העידה לעונש. האם תארה את הקשיים עמם התמודד מילדותו. כן סיפרה על השפעת האירוע עליה, ציינה כי היא סולחת לנאשם ורוצה שישוב לביתה וביקשה להקל בעונשו.

7. ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת העבירות ואת הערכים המוגנים שנפגעו ועתרה לקביעת מתחם ענישה הנע בין 10-20 חודשי מאסר בפועל. נטען כי לחובת הנאשם הרשעה בעבירות כלפי אותה המתלוננת ולחובתו מאסר מותנה. ברמה האופרטיבית עתרה המאשימה לעונש מאסר למשך 12 חודשים, להפעלת המאסר המותנה במצטבר וכן להטלת ענישה נלווית.

8. ב"כ הנאשם טענה כי מדובר בנאשם שמצבו מורכב, הוא נבדק בעבר מספר פעמים במסגרות פסיכיאטריות ואושפז אך לא ניתנה אבחנה מדויקת בעניינו והוא אינו מטופל באופן עקבי. צוין כי קיימת מערכת יחסים מורכבת בין הנאשם לבין אמו וכי מעשיו אינם מעידים על קווי אישיות עבריינית אם כי על אישיות ילדותית. לאור כל זאת נטען שיש לראות את הנאשם כמי שביצע את מעשיו במצב של קרבה לסייג. בסיכום הדברים עתרה ההגנה להאריך את המאסר המותנה ולחילופין להורות על מאסר כמניין ימי המעצר אגב חפיפת המאסר המותנה.

9. הנאשם בדברו האחרון לא ביקש לומר דברים.

10. הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם הם שלוות נפשה וביטחונה של המתלוננת, כמו גם פגיעה בתא המשפחתי. בהקשר זה אפנה לרע"פ 3719/21 פלוני נ' מדינת ישראל (07.06.2021) שם צוין: "זה לא מכבר, עמדתי על הפסול שבתופעת האלימות בתוך התא המשפחתי, ההרס שיכול להיגרם בעקבותיה, ובפרט הפגיעה בתחושת הביטחון של יושבי הבית, כבודם ושלמות גופם". במקרה זה מדובר בפגיעה בעוצמה קלה יחסית בערכים המוגנים, וזאת לאור סוג ועצמת האלימות שהופעלה כלפי האם, אם כי אין להקל ראש בטיבו של האיום. במקרה זה נפגע ערך נוסף והוא שלטון החוק ויכולתם של השוטרים למלא את תפקידם ללא מורא ואולם אף בעניין זה מדובר בפגיעה במדרג נמוך יחסית.

11. בבחינת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירות דומה שאין חולק שמדובר בהתפרצות ספונטנית ולא מתוכננת ואולם אין בכך כדי להפחית מחומרת האירוע. עם זאת, יש להביא בחשבון כי האלימות כלפי האם כללה יריקה שלא פגעה בה, אך האיום היה בוטה ובוודאי גרם לבהלה בליבה. לכך יש להוסיף את התנהגות הנאשם עם הגעת השוטרים עת התנגד למעצר. נקודה נוספת הראויה להתייחסות היא מצבו הנפשי והקוגניטיבי של הנאשם. על בסיס הנתונים שהובאו בחוות הדעת הפסיכיאטרית ובחוות הדעת של וועדת האבחון ניתן להניח ברמת ההוכחה הנדרשת (מאזן הסתברויות) שהמעשים נבעו במידה לא מבוטלת ממצבו הנפשי והקוגניטיבי ועל אף שאין מחלוקת כי הוא כשיר לעמוד לדיון, יש להביא נתונים אלו בחשבון. עם זאת, ראוי להדגיש כי עיקר ההתייחסות לנתון זה תהא בתוך המתחם ולא לעצם קביעתו.

12. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם מגוונת ובעלת מנעד רחב של ענישה והכל תלוי בנסיבות המקרה ובנתוניו של הנאשם. להמחשה, אפנה למקרים הבאים, בשינויים המחויבים: רע"פ 637/21 מרדכי הרמן נ' מדינת ישראל (25.2.2021), בו נידון נאשם שהורשע בשני כתבי אישום בעבירות איומים כלפי גרושתו למאסר מותנה, התחייבות וקנס. הנאשם במקרה זה היה מבוגר ללא עבר פלילי ולא ניתנה המלצה טיפולית בעניינו; רע"פ 3210/19 פלוני נ' מדינת ישראל (12.5.2019), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בשלוש עבירות איומים כלפי אמו, הפרת הוראה חוקית והפרת צו בית משפט ונידון ל-45 ימי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; עפ"ג 59103-08-21 מדינת ישראל נ' מחאג'נה (2.9.2021), בו התקבל ערעור המדינה והוחמר עונשו של נאשם שהורשע באיומים על אחותו ואביו, כשהוא אוחז בסכין, ונגזרו עליו 5 חודשי מאסר בפועל; ת"פ 53915-10-23 מדינת ישראל נ' טארק מיעארי (3.1.2024), בו נידון נאשם לחמישה חודשי מאסר בשל כך שאיים על בני משפחתו בשתי הזדמנויות, דחף את אמו, הפר הוראה חוקית והתנגד למעצר; ת"פ 455-10-20 מדינת ישראל נ' ח'ליליה (16.1.2022), בו נידון נאשם למאסר מותנה ושל"צ בגין איומים על בת זוג. במקרה זה עברו פלילי של הנאשם היה נקי; ת"פ 53915-10-23 מדינת ישראל נ' טארק מיעארי (3.1.2024), בו הורשע נאשם בעבירות איומים, תקיפה סתם, הפרת הוראה חוקית והפרעה לשוטר בכך שלאחר ויכוח עם אמו איים על אחיו, דחף את אמו, הפר צו

שאסר עליו להתקרב למקום, התנגד למעצר וניסה להימלט מהשוטרים. נקבע כי מתחם הענישה נע בין עונש מאסר קצר שניתן לשאת בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם הוטלו חמישה חודשי מאסר בפועל.

13. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירות מושא ענייננו, המהות אירוע אחד, נע בין מאסר מותנה ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

14. נקודת המוצא היא שלא ניתן במקרה זה לשקול סיכויי שיקום, בוודאי לא כאלו שיש בהם להביא לחריגה ממתחם הענישה. עם זאת הרושם המתקבל הוא מאדם שזקוק עד מאוד לטיפול והכוונה של גורם מקצועי-טיפולי, והדברים מתעצמים לאור העובדה כי לאור עמדת האם הוא צפוי לשוב ולהתגורר עמה, חרף הסיכון שבכך.

15. לצורך קביעת עונשו של הנאשם הבאתי בחשבון את גילו (כבן 43) ואת העובדה שקיבל אחריות מלאה על מעשיו וחסך בכך את עדות המתלוננת - אמו. כן ראיתי בכך ביטוי לחרטה ולהפנמת הפסול. הבאתי בחשבון גם את נסיבות חייו המורכבות ואת מצבו הנפשי- קוגניטיבי. אכן, הנאשם כשיר לעמוד לדין ואולם דומה שמצבו המורכב והשבירי תרם לביצוע העבירות וזאת בין היתר לאור חוסר יכולתו להבין כראוי סיטואציות חברתיות ותגובתו הבלתי תואמת למצב. בעניין זה די לעיין בסיבה בגינה התרחש האירוע - סירובה של האם לצאת עמו לטיול מחוץ לבית והאופן בו הגיב (מילולית). נזכור שמדובר באדם מעל גיל 40 והתמונה המתקבלת עגומה ועצובה. בחוות הדעת השונות פורט בהרחבה מצבו. לא אשוב על הדברים אך דומה שניתן להגיע למסקנה לפיה מצבו של הנאשם "נופל בין הכיסאות". הגם שהוא אובחן כסובל מסכיזופרניה הוא אינו מטופל וכיום הוא אינו מוגדר כחולה נפש מבחינה משפטית. כמו כן, חרף קושי בהתפתחות חברתית, הוא אינו מוגדר כבעל מגבלה שכלית התפתחותית. עם זאת ברי שהוא אינו ככל האדם. מצב זה מצדיק התחשבות בענישה.

16. נתון נוסף המצדיק תשומת לב הוא עמדת האם- המתלוננת, אשר הקפידה להגיע לכל הדיונים ולבקש רחמים על בנה ואדגיש שהתרשמתי מכאבה הרב ובמיוחד מחוסר האונים שחשה באשר לעתידו של בנה. בצד דברים אלו, אין להתעלם מכך שהמגורים המשותפים מציבים את האם בסיכון ואפנה בעניין זה להליך הקודם בו הוטל על הנאשם עונש מאסר בשל אלימות כלפיה. כן אציין שהעבירות כעת בוצעו זמן קצר לאחר האירוע הקודם. משכך, המסקנה היא שיש להטיל על הנאשם עונש מאסר שיתן ביטוי לעקרונות ההלימה וההרתעה. ביחס למאסר המותנה אציין כי אין בידי לקבל את עתירת ההגנה להאריכו, מהלך המחייב הימנעות מהטלת עונש מאסר כלל, לרבות מותנה (ראו סעיפים 54 וכן 56 לחוק העונשין), דבר שלא מצאתי לו הצדקה. כמו כן מהלך זה מצריך חריגה ממתחם הענישה, דבר שאינו אפשרי בנסיבות העניין לאור היעדר סיכוי שיקום ממשיים כפי שפורט לעיל.

17. סיכומו של דבר, לאחר שנתתי דעתי לשיקולים לקולה ולחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שלושה חודשי מאסר.

ב. אני מפעיל מאסר מותנה בן שלושה חודשים שהוטל על הנאשם בת"פ 847-10-23 (בית משפט שלום קריות, גזר הדין מיום 12.11.2023) וזאת באופן מצטבר לעונש אותו הטלתי. אציין בעניין זה שלא מצאתי נימוקים ראויים לחפיפה של העונש כנדרש בסעיף 58 לחוק העונשין אלא דווקא לאור הדברים שצוינו לעיל, נכון להפעילו באופן מצטבר.

סה"כ יישא הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו- 9.3.24.

ג. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך שנתיים כל עבירת אלימות פיזית כלפי גופו של אדם.

ד. תשומת לב גורמי שב"ס לאמור בחוות הדעת בעניינו של הנאשם בדבר הצורך בנפרדות בינו לבין אמו וראוי שטרם השחרור ייעשה ניסיון ליצור קשר עם שירותי הרווחה על מנת לנסות להסדיר את הדבר.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ג' תמוז תשפ"ד, 09 יולי 2024, במעמד הצדדים.